

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

Février 1925 — No 174

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آلومنانہ سنہ لکي [۲۱ - نسخہ]

داخل ایچون ۰ ۲ خارج ایچون
۲ ۱/۲ اعلا کاغذایی ۵ ایرادر .

اداره خانہ سی

جفال اوغلانده « اجتهاد ٹھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمینجی سنہ

نومرو ۱۷۴ - ۱ شباط ۱۹۲۵

Les Méthodes Américaines d'Education générale et technique

عنوانی و طر فردن (عمومی و آلی آمریقاریہ اصولری)
نامیلہ تالیف و ترجمہ انجمنی نام و حسابنہ ترجمہ یہ باشلانمش
اولان اترك مؤلفی دو قوتور Omer Buyse ك (اجتہاد) ہ
كوندرديكي خصوصى بر مکتوبدن آلدن .

۲۳ اغستوس ۱۹۲۴ تاريخلى و

British medical journal

نامندہ کی انکلیزجہ طبي غرتہ ، حوادث طبيہ و علميہ
صرہ سندنہ ، زلزله تاثیربلہ بعضی اقسامی یقیلان توکیو
دارالفنونك ۴ ميلیون انکلیز لیراسی صرفیلہ یکیدن
انشاسنہ قرار ویریلدیکنی یازیور .

معارفہ، مکتبہ نہ قدار اہمیت ویریلدیکنی کوستہرن
بو مدہش رقلمدن عبرت آلسہق بزده بر آز تلاش
کورونور ؛ فقط بز الی ماشاللہ اویویورز .

۲۲ کانون ثانی ۱۹۲۵ اجتہاد ثوی

ع . ج .

محاضرہ زراعیہ

۱۷

تدریسات زراعیہ

مابعد و ختام

بزم دوشونديکمز — تدریسات زراعیہ — ہر
منطقہ زراعیہ نك احتیاجانہ و عصرک تکاملات علمیہ
وصناعیہ سنہ کورہ ، مختلف درجاتہ تحصیلدہ بولونان
طلبہ یہ نظری و عملی و تجربی شیلر اوکرہدہ جکدر . بو
طرز تعلیمک ، بالطبع دیگر شکلدرہ ، کویلرہ قدار
تعمیمی لازمدر .

طاوشانچیلدہ بولونديغ بر موسمدمہ ، کویلورک
توتون اکہ جکلری تارالاری ایلک بہاردمہ سوروب
بللہ دیکلرینی کورمشدم . حال بوکہ ، برتارلانی سورمکدن
اک بویوک مقصد ، طوپراغک نمکن اولدینی قدار زیادہ
باشلق طوتماستی تأمبندر؛ بونک ایچوندہ اوبری قیشدن
اول سورمک ویا بللہ مک لازم کلیر . ایلک بہاردمہ
حاضرلانیان برتارالا او موسمک صیجاققریلہ وروز کارلریلہ

چوق ایستردم کہ معارف دائرہ من اوروبادہ کی جریانلرہ
وبالخاصہ محاربہ فقرینک ظہورندن صوکرہ کیلرہ واقف
اولسون . اوزمان آکلشیلرکہ ملتک اقتصاداً احوالی
دوزلک ایچون دارالفنوندن زیادہ حرف وصنایع
اوکرہدن مؤسسہلر ، مکتبلر لازمدر . بزم ایسہ بیوکمز
کوچوکمز آیلق آقلہ کفاف نفسہ آیشمش بدبختردن
اولدقاری ایچون او کی مسلك مکتبلرینک قیمتارینی ،
لزومنی تقدیر ایدہ میورلر . تورکیہ نك نہدن چکدیکنی
ذہنلرنہ بر درلو خلاصہ ایدہ میورلر .

احمد جودت نك افندینک بعضی یرلری بر آز فضلہ
شدید کورونسہدہ ہیئت عمومیہ سی بیوک بر اخلاص و
منورینک نار و نوریلہ یانان و پارلایان بو فقرہ لرندن
صوکرہ بزم شو بر قاچ سطرمنزی دہ اوقویک :

۱۹۱۱ تاریخندہ متحدہ آمریقانک نفوسی ۹۳
میلیون ایدی و بو طقسان اوچ ملیون نفوسک ابتدائی
وتالی مکتبلرہ مداوم ۸ الی ۱۵ یاشلرنہ چوقوقلرینک
مقدارینی نہ قدار تخمین ایدرسکمز ؛ تام ۲۵ ملیون یعنی
نفوس موجودہ نك دورتدہ برندن دہ بر آز فضلہ ! داهاسی
وار ۱۹۱۱ دہ ۹۳ ملیون اولان بو نفوس شیمدی
نہ قدار اولشدر صانیرسکمز ؛ تمام ۱۱۶ ملیون ۱۹۱۱
دن ۱۹۲۵ ، قدار ۱۴ سنہ نك بر مدت ظرفندہ ۱۶
میلیون بر تراید واقع اولش دیمکدر . و بو حسابجہ ہر
سنہ بر میلیون ایکویز بیک رادہ سندنہ بر آرمہ واقع
اولشدر و بوکون متحدہ آمریقانک ابتدائی وتالی
مکتبلرنہ کی چوقوقلرک مقداری لاقل ۲۸ ملیون
رادہ سندنہ دیمکدر .

بزم بلکہ اک کوچوک ولایتزک مساحہ سطحیہ سندن
داھا آز بر مساحہ سطحیہ مالک اولان یعنی ساحہ سی
۲۹،۴۵۶ کیلو مترہ مربعدن عبارت بولونان بلحیقادہ
بوکون سکمز میلیون نفوس واردر و کیلو مترہ مربعی
باشنہ ۲۲۸ جان دوشر . بو کوچوک مملکتدہ ۱۰۰۰ دن
زیادہ یالکیز صنایع مکتبی Ecole technique واردر
و بویک مکتبہ ۲۰۰،۰۰۰ دن زیادہ بلحیقائی کنج دوام
ایدر . بو رقماری

پك آز بر زمانده قورور و یازین یاغمورده دوشمه یه جك اولورسا . او یله بریردن ایی وچوق حاصلات آلمق ممکن اولماز . بواعیتادك یاكلیش و فنا اولدیغی کویلولره سویله دم و اوصیراده « آنادولی کویلولوسنه چفتجی اوکودی » عنوانیله بر کتاب یازوب زراعتك اگ عمومی اصوللرینی آکلادیم . بو کتاب و بونی متعاقب یازدیغیم « چفتجی چوجوغی » نامنده کی اثرم ، اوزمانده تشکل ایتیش اولان « مدافعه ملیه » جمعیتی طرفندن یوز بیكارجنه نسخه باصدیریلدی و آنادولی نك هر طرفنه کونده ریلدی . بو طرزده بوندن داها اول یازمش اولدیغیم دیگر بر کتابده اتحاد و ترقی جمعیتی طرفندن باصدیریلوب روم ایلی کویلیرینه طاغیدیلشدی . خلاصه ، ابتدائی مکتبلرنده و عادتا بر قرائت کتابی اوقوتمق طرزیده زراعتدن بحث ایتك و درجه تحصیل یوکسلدکجه زراعتك داها عالی و علمی مباحثه کچیامك لازمه در . اولردنده ، قوشلردن ، طوپراقلردن ، طاشلردن ، تأثیرات هوایه و اقلیمیه دن آلات زراعیه دن . . بحث ایدن بوکته بلری چوجوقلرک سوه سوه اوقویاجقلرنده شبهه یوقدر . اولره ، بوزماندن اعتباراً چفتجیلکی سودیرمک و اونك فائده لی اصوللرینی و نظریلرینی اوکرتك ممکندر . تدریسات زراعیه نك اساسی ده بوزماندن آتیلش و حالا دوام ایدن یاکلیش اعتیادلرک تدریجاً اصلاحنه طوغرو کیدیش اولور .

مکتبلردنده صوکررا صیرا کویلولره کلیر . فقط حال حاضرده نوآداملره زراعتی کتابلره اوکرتك مشکلدنر و بونلردن ایدیله جك استفاده نك پك محدود قالاچنی محتاج مناقشه ده کلدر . سسلانیکده بولوندیغیم صیراده بر مکتب معلمنك موفقیتله تطبیق ایتدیکی بر اصوله شاهد اولمشدم : بوزات ، مکتب تعطیلندن بالاستفاده ، اگ اگ فائده لی و لزومی آلات زراعیی کویدن کویدن کویه طولاشدیریر و بونلری بالذات قوللارارق تأمین ایتدیکی منفعتلری تجربی بر طرزده هر کسه کوسته ریردی . بوزاته ممکن اولان معاونتده بولوندم و ملحقات مأمورلرینه ده یاردیم ایتملرینی یازدم . بواصولک بوکونده پك بویوک فائده لر تأمین ایده جکمنده شبهه یوقدر .

کویلولنك استفاده ایده جکی « چفتك مکتبلری »

دینیلن مؤسسهلردر . بورالرده علمی و فائده لی بر اصول زراعت اوکره دیلیر و بر ایکی سنه بویکی مؤسسات زراعیه ده چالیشان کنجلر کویلیرینه عودت ایتدکدن صوکررا کور . دکلری طرز زراعتی کندی یلرلنده تطبیقه قالدیشیر . بونلردن صوکررا ده « عملی زراعت مکتبلری » کلیر . بونلر زراعتك اگ چوق علمی و پك آز نظری بر طرزده اوکره نیله جکی مؤسساتلردر . داها یوکسک بر تحصیل نظری و عملی حاضرلایان مکتبلرده تدریسات زراعیه یی اکلایدنر . بونلردن باشقا متمدن مملکتلرده ایلمک واورتا تدریسات زراعیه معلملرینه مختلف مناطق زراعیه ده تودیغیم اولونان وظیفهلر اولدیغی کی زراعت دارالاستحضارلری تجربه و نمونه تارالاری هر کسك استفاده ایده نیله جکی تکاملات زراعیه نك تعمیمنه خدمت ایتکمنده در . فی الحقیقه فرانساده تدریسات زراعیه نك بو طرز ، آلماسی اوچونجی جمهوریتدن صوکررا در . فقط ، بو تکامل چوق اول باشلامشدی . خصوصی تشبشلر و تجربلر و شوراده بوراده کوزه چاربان تکامللر انقلاب زراعی ایچون بر اساس حاضرلامشدی . زراعتله تأمین حیات ایدن و بونك ایللری کیتمه سننده شدتله علاقه دار اولان کویلولرندن باشقا بویوک و کوچوک صنعت صاحبلری ، صنایع زراعیه اربابی بوندن پك چوق استفاده لر تأمین ایتدیله . پارلا . متودن کچیریلن زراعی قانونلرک ، مملکتك احتیاجاته موافق اولایلمه سی ده بوسایه ده ایدی . خلاصه ، مملکت بر انقلاب زراعییه هر نقطه نظرندن حاضرلامشدی .

هر هانکی بر مملکتده زراعتك ایللری کوتوروله . بیلیمسی ایچون بو صنعتك علم ایلله و علمك تکاملاتله علاقه دار اولدیغك یقیناً بیلیمه سی لازمدر . بوندن طولایندر ، که — کورنك — دن ایللری کچمه یین زراعت بویوک مقیاسده بر منفعت تأمین ایده مر . بزده بولزوم ، لایق اولدیغی درجه ده حس ایدیله مه مشدر .

زراعت بو مملکتده دائماً کورنك — دن عبارت قالدی و چفتجیلک اگ جاهل تربیه بکریه دن بیوايه آداملرک مسلکی اولدی . بوکونکی سفالت زراعیه نك اسباب اولیه سی بوراده آرامق لازمدر . بونك ایچوندنر ، که تدریسات زراعییه پك بویوک بر اهمیت ویرسیور و بونك

ابتدائی مکتبلرندن باشلاماسنه ودرجات تحصیلی تعقیباً
داها یوکسک برشکل آلماسنه طرفدار اولیومورز. انقلابک
هر طرزى بر انقلاب فکری ایله باشلار ؛ بونی حاضر-
لایان شی ده حیانتک ووارلغک بوتون شوئن وصفحاتنده
مؤثر اولان علمک ونظریات علمیهنک انتشاریدر . بونک
خارجنده هیچ بر تجدید و انقلاب وجوده کله من وهر
هانکی بر شکل انقلابی یاشاتمق ایچون صرف اولونان
مساعیدن بر فائده کوروله من . آنادولی زراعتی یکریمی
عصردن بری - بر ایکی یر مستش اولمق اوزره - همان
هیچ ده کیشمه مشدر . بو مملکتده جاری اولان اصول
زراعت ایکی سنه لک بر منابه زراعتدن عبارتدر ، که
بر سنه اکیان یرلری ایرتهسی سنه سوروب بوش براقق
اعتیادندن باشقا بر شی ده کلدر . زراعتک آز چوق
ایله ریه مش اولدیغی مملکتدرده بو طرز ، زراعتک
تاریخینه انتقال ایتمش و بونک یرینه زراعت منابه دیلین
اصول قائم اولمشدر . شو قدارکه ابتدائی بر طرزدن
زراعتک متکامل برشکلنه کچمک قولای بر ایش ده کلدر :
چونکه ، زراعت منابه زراعتده بر تکاملک نتیجه سیدر ؛
بوریه واصل اولایلمک ایچون ده بونک صفحات متعا -
قبه سندن کچمک لازم کایر . تدریسات زراعیه مسأله سنی ده
صفحات تکاملدن صایمق طبعیدر .

بکریکی - حسین کاظم

فریاد

یوق منزل مقصوده چیقار راه نهدندر ،
بر کیمسه دکل نائل دلخواه نهدندر ،
ماتله کچر هستی کوتاه نهدندر ،
بن بیتدم ، الم بیتمیور ایواه نهدندر ،
چکدکلریمز آه نهدن ، آه نهدندر ،
راحت نفس آلدیرمیور الله نهدندر ؟

دنیا بزه بر ساحه خونین دواهی ،
آرام وسعادت آرامق اوند نه واهی ،
یوقدر بو فلاکتلر ایچون آه تناهی ،
ماتزده ، نومید و پریشانز ؛ الهی !

بیلیم نیچون ایتدک بزی مقهور جلاک ،
ادراک بشر کهنه ایرمزی بو حالک ؟

ظلمتده آچامش یولاز ، آه ضیا یوق ،
هر خطوه ده بر مهلکه وار ، راهنا یوق ،
بر ناله موخش دویولور ، باشقه صدا یوق ،
ایواه که یوقدر ، بزه امید رها یوق ؛
فریاد بشر بیتیه جک بنده ایناندم ،
بالله بکادنده ، دعا دزده اوصاندم .

دنیا ایله دوزخ کوردونور عارفه سیان ،
بیکارجه فلاکتش ازلدن بزه احسان ،
کور هر کسی بردرد ایله نالنده ، پریشان ،
یوقدر دیه من ، وارسته ده بر حکمت یزدان
آج دینه امانکی ، مغفلره قائمه ،
هر وعده چو جوقلر کبی آلدانه ، اینانه !
مقصد شو فلاکتلره ایتکسه نهمل ،

بر چاره سی واردر ، آدی تسلیم وتوکل ...
ادراک بیراق ، منطق ترک ابد سون ، کول !
بر جاذبه در بوشه ده وادی تحیل ؛

تدقیق شوئن ایتمه ؛ حقیقت آجیدر پک ،
تفریح ایده من روحی یالانلر کی کرچک .
انواری ازلدن صاچیلان مهر کلاک
مفهوم جاننده جلی آبی جلاک ،
ادراک دوشر ظلی بقادننده زوالک ،
اولمق نه روا عقل ایله مقبونی خیالک ؟

تسلیم وجود ایله ده بر واقف رازه ،
باق وجه حقیقتده تجلی مجازه .
کردانه دوشمش کی بر قلم خونک
لرزان ، هراسنده سییم هستی دونک ،
کزدکجه نکاهم صفحاتنده شوئنک
رجحانی انکار ایده من عقله جنونک ؛
ایواه که ادراک ایله بی خواب وحضورم ،
غفلت کبی بر ذوق کرانقجه دورم .

بر سخن سعادت بولامم دار فناده ،
هپ کوز یاشی ، هپ قان کورورم وجه ثرا ده ،
بر فائده یوق بنجه شکایتده ، دعا ده ،
بر کریمه دیور سمعه سکان ساده ؛

چکدکلریمز آه نهدن ، آه نهدندر ،
راحت نفس آلدیرمیور الله نهدندر !
ازمیر توقادی زا ده : شکلیپ

رومانیانک سناتور یوملری ، ایلجی لری ؛ هوا
آلمایه و تداییه مخصوص مواسم استاسیونلری

تورکیانک شمعدیکی حدودی داخلنده کی بانولردن یالان
پک مشهور اولان بروسه ایملرندن غیریسی حقنده معلومام